

ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Андріяшик І.В.

студентка,

Навчально-науковий інститут інформаційної безпеки

Служби безпеки України

СУЧАСНИЙ СТАН ЗАХИСТУ АВТОРСЬКОГО ПРАВА В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

Авторське право є інститутом цивільного права, що регулює відносини, пов'язані зі створенням і використанням творів науки, літератури і мистецтва, виражених в усній, письмовій чи іншій об'єктивній формі, що допускає їх відтворення. Правове регулювання в цій сфері служить для забезпечення ефективного захисту прав інтелектуальної власності.

Чинне законодавство містить достатню регламентацію видів, форм, засобів і способів захисту авторських і суміжних прав. Проте не всі можливості, закладені в нормах права, реалізуються на практиці. Багаторічний досвід засвідчує, що справи, пов'язані із захистом авторських і суміжних прав у судах, становлять незначний відсоток серед інших цивільних справ. Звичайно, багато таких спорів вирішуються у процесі досудового врегулювання. Чинниками цього є і низький рівень правопорядку і непоінформованість авторів про свої права та способи їх захисту, відсутність кваліфікованих фахівців, здатних надати авторам ефективну правову допомогу, тощо. Останніми роками в Україні значно зростає кількість порушень авторських і суміжних прав, що пов'язано з появою безлічі приватних видавництв, фірм звуко- та відеозапису, засобів масової інформації. Особливо часто порушуються права авторів в мережі Інтернет. За цих умов знання форм, засобів і способів захисту авторських та суміжних прав має велике значення [1].

Сфера захисту авторського права в мережі Інтернет є доволі специфічною, через те, що використання стороннього контенту відбувається практично кожним, хто має доступ до мережі Інтернет.

Стаття 50 Закону України «Про авторське право і суміжні права» чітко визначає, які дії є порушенням авторського права і суміжних прав в тому числі і в електронних мережах та дають підстави для судового захисту. Вчинення будь-якою особою дій, які порушують особисті немайнові права суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав, піратство (опублікування, відтворення, ввезення на митну територію

України, вивезення з митної території України і розповсюдження контрафактних примірників творів (у тому числі комп'ютерних програм і баз даних), фонограм, відеограм і програм організацій мовлення); плагіат – оприлюднення (опублікування), повністю або частково, чужого твору під іменем особи, яка не є автором цього твору; публічне сповіщення об'єктів авторського права, з яких без дозволу автора вилучена чи змінена інформація про управління правами, насамперед в електронній формі. Проблема полягає в тому, що дії передбачені статтею 50 даного закону свідомо або не свідомо здійснюються майже всіма користувачами мережі Інтернет [2].

Якщо ж автор запідозрив факт порушення своїх авторських прав у мережі Інтернет, то він згідно свого конституційного права та відповідно ст. 52 ЗУ «Про авторське право і суміжні права» має право звернутися до суду та вимагати компенсації за незаконне використання об'єкта інтелектуальної діяльності або втрати вигоди матеріального характеру, якщо така могла бути.

Підіймаючи питання захисту авторських прав в мережі Інтернеті, треба звернути увагу на те, що ще одним важливим аспектом є цифрова форма об'єктів, які розміщуються у мережі. Відображення інформації на комп'ютерах відбувається, у тому числі, і у вигляді об'єктів, які, потенційно, є об'єктами авторського права: літературних, музичних та аудіовізуальних творів, фотографій, ілюстрацій, планів, малюнків тощо. Відповідно, дуже важливою тут є цифрова форма таких об'єктів, а також процес надання таким об'єктам цифрової форми (оцифрування). Існують певні питання щодо визначення оцифрування як «переробки» чи «відтворення» твору, що, відповідно, є різними правомочностями [3].

Процес оцифрування, як в Україні так і в інших розвинених країнах має теоретичний або концептуальний характер. В кожному нормативно-правовому акті, як в державному так і в міжнародному, де зустрічається поняття оцифрування вказується майже одне і теж його тлумачення, так в узгоджених заявах щодо ст. 1 Договору Всесвітньої організації інтелектуальної власності про авторське право та ст. 7, 11 і 16 Договору Всесвітньої організації інтелектуальної власності про виконання і фонограми оцифрування ототожнюється радше з відтворенням. Крім того «Зелений документ» (Green Paper), прийнятий Комісією Європейського Співтовариства 19 липня 1995 р., що враховувався при розробці вищезазначених договорів, також визначає, що термін «відтворення» слід застосовувати і у випадку застосування цифрових технологій [4]. Відтак у вітчизняному законодавстві зокрема у ЗУ «Про авторське право і суміжні права», процес оцифрування аналогічно відносять до однієї з форм відтворення твору.

Отже, можна підсумувати дані тези тим, що в реаліях нашої країни та ментальності наших громадян, важко встановити нормальне

регулювання щодо захисту авторських прав в мережі Інтернет, так як користувачі вважають цілком за нормальне використовувати в особистих цілях праці інших осіб, тобто авторів або правовласників. Тому, на мою думку, перед тим як запровадити посилення відповідальності за порушення авторських прав в Інтернет мережі, потрібно переконати громадян в тому, що це погано, а головне протизаконно, і в результаті, якщо зміниться відношення до самого порушення авторських прав, як до чогось негативного, на краще, зміниться і ситуація в цій сфері загалом.

Проаналізувавши та дослідивши проблематику захисту авторських прав у мережі Інтернет, я дійшла висновку, що в даній сфері дуже великий обсяг невирішених проблем, починаючи з ідентифікації особи, що порушує авторські права в мережі Інтернет, до подачі позовів та притягнення порушників до відповідальності та відшкодування в них моральних, матеріальних та компенсаційних збитків. Саме тому я вважаю, що вирішення цих проблем дасть Україні великий поштовх в розвитку суспільства, яким можна пишатися, тому що ці проблеми є неприпустимі для інформаційного суспільства, в якому ми живемо.

Список використаних джерел:

1. Режим доступу: <http://karlivka.just.gov.ua/uploads/2014-04/intelektual-na-vlasnist-metodichka.doc>
2. Режим доступу: <http://dilegal.com.ua/teoretiko-pravovi-pitannya-oxoroni-avtorskogo-prava-v-merezhi-internet/>
3. Международная охрана интеллектуальной собственности. – СПб: Питер, 2001. – 720 с.: ил. – (Серия «Закон и практика»)
4. Авторське право і суміжні права в інформаційному просторі. «Зелений документ», прийнятий Комісією Європейського Співтовариства 19 липня 1995 р. / Copyright and Related Rights in the Information Society. GREEN PAPER. – Режим доступу : <http://litterref.ru/qasujgmermer.html>

Вдовин Т.О.

студент,

Навчально-науковий інститут інформаційної безпеки

Національної академії служби безпеки України

ПРАВОВИЙ СТАТУС КОМЕРЦІЙНОЇ ТАЄМНИЦІ ЯК ОБ'ЄКТА ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

У будь-якому розвиненому інформаційному суспільстві питання забезпечення належного захисту та охорони прав власників на інформаційні ресурси завжди було одним із найважливіших. Але в